

VILANOVA

PERIÒDIC QUINZENAL

PREUS

Vilanova, trimestre	0'75 ptes.
Fòra	1'00 »
Número solt	0'10 »

No retornem els originals.

Dels treballs publicats ne son responsables els seus autors.

Redacció : Santa Madrona, 21.

IMPERIALISME

Avui les paraules del Mestre son auriolades amb claricies de propera realitat. I aixís semblen més augustes. I aixís venen als nostres llavis i les diem totes ungides de seny i de cor. La nostra estimació a Catalunya ressona en totes les terres hispàniques:

«L'art, la literatura, les concepcions jurídiques, l'ideal polític i econòmic de Catalunya han iniciat la obra exterior, la penetració pacífica d'Espanya, la transfusió a les altres nacionalitats espanyoles i a l'organisme de l'Estat que les governa. El criteri econòmic dels catalans en les qüestions aranzelaries fa anys que ha triomfat. L'art català comença, com la literatura, a irradiar per tot Espanya. El nostre pensament polític ha emprés la seva lluita amb les concepcions dominants, i els primers combats fan augurar ben propera la victòria.

Si l'ideal compleix que encèn en nova i intensa vida totes les energies catalanes, si el nacionalisme integral de Catalunya va endavant en aquesta empresa i aconsegueix despertar amb el seu impuls i el seu exemple les forces adormides de tots els pobles espanyols, si pot inspirar a aquets pobles fè en sí mateixos i en llur pervenir, es redreçaràn de l'actual decadència, i el nacionalisme català haurà donat compliment a la seva primera acció imperialista.

Allavors serà hora de treballar per a reunir a tots els pobles ibèrics, de Lisboa al Rhodan, dintre d'un sol Estat, d'un sol Imperi; i si les nacionalitats espanyoles renaixentes saben fer triomfar aqueix ideal, saben imposar-lo, com la Prussia d'en Bismarck va imposar l'ideal de l'imperialisme germànic, podrà la nova Iberia enlairar-se al grau suprem d'imperialisme: podrà intervenir activament en el govern del món amb les altres potencies mundials, podrà altre vegada expansionar-se sobre les terres barbres, i servir els alts interessos de la humanitat guiant cap a la civilització els pobles endarrerits i incultes.»

PRAT DE LA RIBA — (LA NACIONALITAT CATALANA)

VISIÓ RURAL

A Pere Farró, pintor.

Capvespre d'Abril. Les muntanyes de Santa Catarina son blaves i lleument boiroses. El sol, vermell com caliu de les fogueres que per la nit de Sant Joan encenen els pastors als cims, s'enfonsa lentament.

El cel és trenyinos. Els camps de sembrat son d'un verd pàlid. Pateixen aixut. Les calabruces de flor moradenca hi surten en mig guaitant encuriosides.

Una carretera blanca giravolta en mig dels camps i dels olivars. Un home llaura amb una parella de bous que fan seguir l'arada catxaçudament apoiant-se l'un en l'altre, contraguent els muscles i

fent cruixir la post i els guarniments. La terra goretada sembla de sang. Les quètes s'hi passeijen en volades petites menjant cucs, xisclant i remenant la cua llarga i joganera...

A un revolt de la carretera hi ha el pont del torrent. A la part de llevant, un poble gris. Un camí veïnal que encreua amb la carretera, vora el pont, hi mena.

Uns pollancre, no hi ha molt brotats, i unes bardices, voregen les aigües enxarcades del torrent. Se sent un cant de veu prima i remor d'esquelles. Unes vaques grasses i un vedellet de morro llefiscós pasturen l'herba tendra de les margeres del fondal. Un baillet, en còs de mànigues, les guarda.

El poble gris ara és a la vora.

És casi fosc. Unes campanes llunyanes toquen l'oració. Apenes es senten. Una tristesa suau i pregona invadeix l'ànima dels camperols que, lassats, retornen del treball amb catxaça i carregats d'eines i menjar pel bestiar.

El poble és vora un puig i sobre un torrent. Les cases, desiguals, grises, aspres... Els carrers, mal empedrats, bruts, estrets... Al damunt del poble, l'esglesia. Una esglesia de cloquer mig enderrocat, molt antiga. Les òlibes i les aus de nit hi nfen. Vora l'esglesia, el cementiri, amb ninxos humitosos i creus rústegues plantades a terra, en mig de l'herba ufanosa. Uns xi-prers alts, d'un verd fosc, projecten damunt dels morts, a la nit, ombres estranyes.

Voltant el torrent hi ha els horts amb pous de puaranca i arbres fruiters. El puig és plantat d'oliveres retortes i descarnades i pins raquífics que creixen en el pedruscall, i en les terres de vora les cases, ametllers.

Vesprada primaveral. La lluna, com una fulla de falç ben esmolada, és damunt del poble. Ara les gents son retirades a casa seva. En els carrers, estrets, hi ha el contrast de la claror de plata i de l'espessa tenebra. Els terrats tenen una foscor esglaiada. Semblen gloses de monstre. Tot resta isolat. Un gataç tranzita sol, pels teulats, miolant i amb la cua estarrufada...

Vora les últimes cases i a la part de dalt del camí hi ha una casa molt vella que ha sigut reformada un xic. Té un ambient estrany. És l'únic lloc que encara no son a dormir.

A l'ésser plena nit entrada s'obra la porta forana. Surt un home i una dona, amb la cara encesa i la cabellera esbrullada, i l'acompanya tot amoixant-lo. Ell fuma ensopidament. Es veu el caliu a cada pipada que dona. Ella el prega, li parla i li agafa un braç. Ell se'n desfà d'una revolada i puja corriol amunt, vers un olivar. Passat l'olivar, baixa una pendent i empeny la portada d'una casa gran i feixuga. La porta s'obra tot grinyolant. Unes gallines fan remor i un plotro renilla a la quadra. Més avall, un goç lladra en el silenci august de la plena nit entrada.

Solitud. Claror de lluna. S'aixeca un ventitjol mariner i fresc. Els pollancres de la torrentera remorejen suaument. Al verdirar un rossinyol canta. Les granotes cloqueijen en els xorcs d'aigua verdosa. Ara, les ombres del cementiri tenen moviment. Semblen ànimes condenades. La paúra oprimeix el cor del vianant que per casualitat tranziti. Les aus nocturnes xerriquen en el cloquer. Les oliveres retortes i descarnades, semblen velles xarugues que resen al misteri de la nit. Un mussol plora, tristament, perdut en mig d'elles.

Als horts, les regines, verdes, demanen al cel piadós un ruixat de pluja. Doneu-los-hi, Deu meu, que la terra és tota clivellada!

E. ISERN I DALMAU.

DEU

Quan ens embriaguem de massa llum,
dins el temps es detura
l'hora isolada que la ment consum
sense fe, buida, obscura;
sense dubte que ens fos senyal del fum.

Freda buidó dels orbs, tenebra pura;
isolat descostum
dels sords, descompartits de la natura.

La nostra vida tantejant se'n va
pels camins d'aquesta hora.
Tots els camins son erms de ça i de lla,
sense ningú a la vora.

Mes Vós, Senyor, animareu la mà
que ens fisonés i ens conduís alhora;
i quan toquem la Mà,
sabrem de la tenebra eixir enfora.

J. M.ª LÓPEZ-PICÓ

(Del llibre *L'Instant*, Les Noses i el Càntic Seré.)

* *

LLUM HEROICA

O llum heroica del Capvespre mort,
llum que't destríes per servir la vida
i en cada mica portes el record
de la diurna foguerada ardida.

Llum que combats fins al darrer instant
i dalt d'un núvol t'atrinxeres roja
—dolça trinxera fina, voleiant,
que du ta flama sangonenta i boja.—

O llum heroica del Capvespre mort;
el Vent et bufa sobre el núvol pàlid
i encara serves el llunyà record
amb ton flamíger tremolí escualid.

Ara, la Nit la Gloria t'ha donat:
d'un ram d'estrelles ha florit l'esclat.

JOSEP A. RICART

* *

Per la gentil Marina Yll

Avui serà per vós, Marina,
la paraula que llenço al vent.
Voldria un poc de música divina
per a cantar l'encís d'aquell moment
que amb una gràcil tremolor de nina
foreu vivent en cada pensament.

És per vós la paraula tendra
que diu mon cor al vostre cor;
mon cor que encara bat sota la cendra
d'aquell dia arborat en flames d'or.
Vostre record ningú me'l podrà pendre
i sols amb ell podré assolir el llor.

Cada mot vostre era una perla
forjada en les fornals d'amor;
estrafèieu els càntics de la merla
que és al matí com un clarí sonor.
La virtut del parlar, quí pot haver-la
si rau només en vostre interior?

Si fou tan curta la jornada,
dins mi perdura llargament.
Perque érau vós vivent arreu, i en cada
indret deixàreu lluentors d'argent.
I quan la posta vibra, incendiada,
per vós, Marina, prega un cor fervent.

JOAN CAPDEVILA

Els ballets russos

i "Parade"

Ritmes assequibles: vetaquí els ballets russos; rimes fàcils sense obstacle a oposar. Tot plegat el ritme es trenca i comença un altre ritme (lligat amb el primer o deslligat: regoneixem'ho). El ritme veritatots sabem com ja poden obtenir-lo un ballarí o una ballarina solament; i el ritme dels conjunts es converteix desseguida en fantasia decorativa en la que'ls elements es repeteixen amb relativa facilitat. Ballet rus o ballet espanyol de conjunt (que s'intentés fer) foren obres defectuoses. La dansa veritat, la dansa suggestiva en excel·lència és la dansa individual: la dansa que porta en el moviment una sensació inefable de vida, la dansa individual, intensa i pura, d'aquí Espanya (o potser d'una altra banda). Però malgrat això son els ballets russos—malgrat això i potser també malgrat un excés de pantomima (lligat o deslligat, per la successió, amb els diversos ritmes del ballet)—, son la expressió magistral de la estètica d'una raça, raça allunyada. És difícil entendre'ls coralment sense acostar el cor nostre i la nostra intel·ligència al viure i a la estètica de Rússia. D'aquesta manera a la comprensió i a la delectació àdhuc és possible arribar-hi. Aleshores tot es troba bonic; i un home descobreix una riquesa de gestos i unes harmonies de colors i una rima subtil en els salts que's segueixen i tot, si voleu, una formosor en la pantomima que ens porta a admirar seriosament els balls russos, amb admiració enterament distinta que la que no passa de la vista que segurament per ells sentiràn qui-sab-les persones.

I si la dansa individual té per nosaltres un encant extraordinari, ¿còm no devem admirar aquest seguit de dances individuals que formen l'obra d'En Pablo Picasso que's titula *Parade*? Dances individuals son les de *Parade* que porten en el séu sí com una mena d'encant que és ben agre de les miseries de la vida moderna; ¿i com no admirar d'aquest gran Picasso tantes i tantes bel·leses com hi ha en el séu estrany ball? les bel·leses en el teló —mostra d'un Picasso admirablement representatiu o quasi sintètic

potser millor diríem—; les bel·leses dels personatges no cubistes, ja que'l cubisme a dins de l'art coreogràfic no hem sabut nosaltres comprendre'l fins ara; les bel·leses, àdhuc de la decoració massa arbitrària... I aquell cavall de drap que va donar-nos una sensació tota estranya, un bon xic torturadora, i aquella nena—lo millor de tot, al nostre entendre—que ballava amb gestos realistes balls cadètics (com a pura concepció de la vida miserable), i aquell xino prestidigitador dels moviments estrambòtics, tot sobtats i nirviosos, deixaràn en nosaltres un record més durable, inquietant, que la dolcesa viva i agraïda que varen donar-nos els balls russos: la farandola o la faràndula.

JOSEP F. RAFOLS

Veus-ací altre viarany obert pel Nacionalisme: La passió afollada esdevé entusiasme pregón i seré. Aquest soliloqui trenavem a l'oïr les paraules definitives d'En Cambó al Palau de la Música Catalana.

RECITAL GUITARRA

ANDREU SEGOVIA

La Joventut Nacionalista ens té acostumats a espectacles agraïdos; ara ens anuncia un concert pel guitarrista Segovia.

Parlem, doncs, de la guitarra, poc o molt, encara que sigui per boca d'altri.

El mestre Millet diu de la guitarra:

«Les coses petites quan son bones, sembla guarden un poder més peneirant que les grans: una gota d'essència fa rica de fragància una habitació tancada; una criatura petita i aixirida ompla d'alegria una reunió de persones grans i assabentades.

«La guitarra petita i humil, té una gràcia tota seva i més delicadament penetrant que els instruments majors en categoria en la història de l'art.

Veusaquí un «Glosari» d'En *Xenius*, publicat a *La Veu de Catalunya*:

«Admetrà el Senyor a casa seva l'arpa benivolguda dels reis i la

guitarra popular. El piano burgès, emperò no l'admetrà el Senyor a casa seva.

«Exclòs per la litúrgia, trobarà gràcia el piano als ulls del Noucents? Gairebé res que no lligui amb el sentit de la litúrgia no trobarà gràcia als ulls dels Noucents.

«La cançó de l'arpa és una elegia. La cançó del piano és un discurs. La cançó de la guitarra és una cançó.

«Deixeu que la guitarra vingui a nosaltres, com el Senyor deixava.

«Que vingui i ens mostri totes les seves íntimes possibilitats de aristocràcia que el piano ignora i que ella, decaiguda ni caiguda, mai no ha sabut oblidar.»

Fins aquí de l'instrument; de l'artista bé prou coneixem tots que amb la seva guitarra son com una mateixa cosa; En Segovia posseeix el secret de fer-li dir a la guitarra la seva cançó.

Breus afirmacions

Ens plau l'inconsciència d'aquells homes que viuen encara en l'ambient del segle passat (pensem en aquella filosofia del *Brusi*, en allò de *Regionalismo bien entendido* i la *hidra...*), car per la seva inconsciència som nosaltres més conscients de la nostra actuació.

* * *

Nacionalisme és, convergència ordenada de forces, canalització d'activitats, ordenació del passat històric amb un pervenir fruitós.

És clar que per al descrèdit del desordre idiosincràtic de l'Espanya artificiosa, el renaixement de les nacionalitats hispàniques és l'única solució, i l'única força que pot i deu imposar-se.

* * *

«Per Catalunya i l'Espanya grans», ens deia En Prat de la Riba. Recordant al Mestre no'ns cansarem mai de dir a l'home de ciència, a l'artista, al literat, al comerciant, a l'obrer, que Catalunya necessita de tots per assolir la més bella de les idealitats: nacionalització completa del nostre poble, i com a conseqüència, renovació per una futura Espanya gran de pobles agermanats.

A. T.

LLIBRES

Les doctrines de Georges Sorel, per Enric Jordi.—Publicacions de «La Revista». Volum XII.

En un estil nèt i diàfan, En Jordi ens ofrena, com odorant flor intel·lectual, les doctrines del potent i brau pensador francès Sorel. Abans d'haver inquirit aquest filòsof les bases científiques del sindicalisme, era aquest un esbogerrat moviment amb intens segell anàrquic, caracteritzat per un inextingible odi a la societat i a tota organització; emperò des de que la seva ment l'alenà, semblà reviscolat d'una renovellada vigília i fou un altre concepció—mirada del seu clos—lògica i que acreixé molt abundantment el contingut del pensament contemporani.

El nacionalisme de la faicó com és forjat, pels de «L'Action française» i el sindicalisme pur, tenen en mig de llurs oposats tiranys, una convergència evident: la seva fretura de modificar amb la llur anulació els governs constituïts. Emperò, mentres el nacionalisme predica per un Estat basat en el passat cultural gàlic per a que el poder públic sigui un perllongament de la tradició, el sindicalisme fonamentat en el principi bergsonià de l'evolució creadora, sempre generatiu de noves formes, vetlla per una classe, per la proletària i sosté la seva irreductibilitat absoluta envers la burgesia, d'aital guisa, que la guerra entre ambdós estaments deu ésser l'estat permanent, la perennal actitud.

De l'ideologia soreliana ço que l'ha feta més eficaç i faedora, és la teoria del mite. No té aquest una significança mitològica o històrica, sinó un matís genuïnament social, ja que el qualifica com «una d'aquestes construccions arbitràries del nostre esperit, un d'aquells móns artificials, fill de les necessitats de l'acció i representable tan sols per imatges, en quan apassionen intensament a les masses d'una època o d'un medi històric determinat i les decideixen a l'acció». La definició és fosca i no calia de tanta aparatositat d'expressió, car en ella la vidència és el resultat d'aquestes representacions que s'evoca el proletariat del seu viure i que en quant

la representació se'ls fa lluminosa els determina a obrar.

El mite actual, la força potent i viva que pot transformar les condicions d'existència de la societat moderna, és la vaga general, diu En Sorel. Aquesta afirmació l'exterioritza en haver-se assaonat de la doctrina marxista, que diu que el capitalisme porta en ses entranyes el virus que ha d'anorrear-lo, tot per virtut del nou utilatge qui crea i de les mutacions que'l temps labora en la societat, i en infireix que'l proletariat és l'única classe que pot renovar el món, mentre estigui separat de l'estament burgès i ni amb

ell una incisiva i revoltant separació, d'una manera continuada.

De tal faicó que En Sorel assenyala una brutal i despietada lluita de classes, eregeix en xorca i egoista la feina burgesa i humana i sanitosa la de l'obrer. Es desentén dels progressos i marxa ascensional que l'economia realitza i situant-se en un plà, iniciat en un equilibri mental, té volença que la violència sigui la sectora dels actes del proletariat.

És bella concepció la d'En Sorel i d'una harmònica força mental, malgrat d'això, com que'l sindicalisme és desvirtuat per llur inepti-

tut i per llur inaplicació pràctica, resta com una teoria captivadora, desfeta, però per la incomprensió del proletariat qui li dona un caire subversiu i malvest. I finirem dient: que la serenor i la equanimitat, mesura i disciplina tota humanal energia, mentre l'evolució és revolucionàriament constructiva. Únicament la commoció ideològica, pot ésser la seqüència d'immensos esdeveniments, com la gran guerra. En tant les doctrines diuen d'una inquietut d'ànima i a voltes son notes que esbufeguen per trençar un estat social.

JOAN VIDAL SALVÓ.

JOVENTUT NACIONALISTA

— CONCERT SEGOVIA —

25 de Novembre de 1917

Nit, a dos quarts de deu

♦ PROGRAMA ♦

I		II		III	
Serenata	MALATS	Andante	BEETHOVEN	Preludi	} SOR
Dança	TÁRREGA	Berceuse	SCHUMAN	Tema amb variacions	
Preludi	GRANADOS	Canzonetta	MENDELSON	Granada	} ALBENIZ
Capritxo àrabe	TÁRREGA	Nocturn	CHOPIN	Sevilla	

Per a invitacions i localitats dirigir-se al domicili de la Joventut Nacionalista (Centre Català) i a la merceria d'En Pau Soler (carrer Progrés).

Preus:	Llotges	5'00 ptes.	Seients pati	1'00 ptes. (invitació inclosa)
	Invitació	1'00 »	» 2.ª pis.	0'60 » » »

NOTICIARI

Ha mort a l'edat de 16 anys, En Josep Roig i Pagés, fill del president del Centre Català, Sr. Roig i Ventosa.

La llarga i greu malaltia que sofria ja fa temps, ens anunciava la desgracia. Però tenfem esperances.

La mala nova vingué deixant-nos plens de tristesa.

Des d'aquestes planes enviem als seus pares l'expressió sincera del nostre pèsam. I al pregar per la seva ànima demanem a Deu un consol per les famílies Roig i Pagés.

D. E. P.

Preludi de victòria fou la visita que va fer al Centre Català, la setmana passada, el nostre diputat a Corts.

El Sr. Bertràn i Musitu ens va parlar de Nacionalisme i ens va mostrar la seva valor indestructible amb relació amb la política espanyola.

Ens imposem.

Havem tingut fira per als grans i per als petits; com a conseqüència d'ella hi ha hagut uns quants dies d'animació que'n diríem extraordinària.

Preguem als nostres subscriptors forans que es posin al corrent per a poguer seguir enviant-los-hi el quinzenal.

El nostre Prelat ens va parlar amb la nostra llengua. Amb goig ho fem remarcar, perquè, demés, en religió creiem que per a mostrar tot el nostre esperit a Deu, és necessari el nostre propi llenguatge que és el de la nostra ànima.

Tot altre llenguatge, per als seglars, serà un formulisme extern que inconscientment portaria a la rutina, maliciósament a la hipocresia.

VILA-NOVA es ven al quiosc «Minerva» (Rambla Principal).

En el mateix lloc es troba de venda *La Nacionalitat Catalana*, del gran Enric Prat de la Riba.

És un deure de tots els catalans la lectura d'aquest llibre.

Edició popular, 50 cèntims.

Imp. Social: Santa Madrona, 21: Vilanova i Geltrú